

Journal of Education Studies

Volume 4
Issue 3 June-July 1974

Article 11

1-1-1974

เขียนให้อ่านเล่น

สันจี หะวานนท์

Follow this and additional works at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal>

Part of the [Education Commons](#)

Recommended Citation

หะวานนท์, สันจี (1974) "เขียนให้อ่านเล่น," *Journal of Education Studies*: Vol. 4: Iss. 3, Article 11.
Available at: <https://digital.car.chula.ac.th/educujournal/vol4/iss3/11>

This Other is brought to you for free and open access by Chula Digital Collections. It has been accepted for inclusion in Journal of Education Studies by an authorized editor of Chula Digital Collections. For more information, please contact ChulaDC@car.chula.ac.th.

เขียนให้อ่านเล่น

ล้นจ้ หะวานนท์

เงินตัวเดียวทำให้คนวุ่นวาย ไม่มีเงินก็ขาดความสุข มีมากไปก็ขาดความสุข เรื่องของเงินเป็นภาระอันใหญ่ของสังคม คนสมัยใหม่รู้จักคำว่า เศรษฐกิจ แต่ก็คงจะต้องหนีคำว่าเงินไม่พ้น เพราะเงินตีความความว่า เศรษฐกิจคือ ข้อเขียนในที่นี้เขียนเกี่ยวกับเงิน แต่เงินที่คิดกันเพียงเล่น ๆ ไม่เป็นวิชาการอันใดมากมาย

เศรษฐีมีเงินเก็บอยู่เฉย ๆ นักเศรษฐิกิจว่าไม่ดี เงินนิ่ง ไม่เกิดประโยชน์ ต้องเอาไปฝากธนาคารหรือให้เขากู้ยืม เอาออกมาใช้ คนจนไม่มีเงินต้องแสวงหา วิธีหนึ่งที่แสวงหาก็คือกู้ยืม การให้กู้และกู้ยืมก่อให้เกิดหนี้ จึงใคร่ขอเสนอความเห็นเกี่ยวกับหนี้ ดังนี้

หนี้ วิเคราะห์ศัพท์ตามพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถานว่า “เงินที่ผู้หนึ่งติดค้างอยู่จะต้องใช้ให้แก่อีกผู้หนึ่ง หน้าที่ที่จะต้องทำตามกฎหมาย โดยปริยายหมายถึงการที่จะต้องตอบแทนบุญคุณเขา” แต่ตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มิได้วิเคราะห์ศัพท์ไว้โดยตรง นอกจากมาตรา ๑๙๔ บัญญัติว่า “ด้วยอำนาจแห่งมูลหนี้ เจ้าหนี้ย่อมมีสิทธิจะเรียกให้ลูกหนี้ชำระหนี้ได้ อนึ่งการชำระหนี้ด้วยคเว้นการอันใดอันหนึ่งก็ย่อมมีได้” ในคำสอนชั้นปริญญาตรีว่าด้วยหนี้ ของศาสตราจารย์กำธร พันธุลาภ ท่านให้อธิบายในสาระสำคัญแห่งหนี้ไว้ว่า หนี้คือ ความผูกพันในกฎหมายระหว่างบุคคล ฝ่ายหนึ่งเรียกว่า เจ้าหนี้ มีความชอบธรรมที่จะบังคับอีกฝ่ายหนึ่ง เรียกว่า ลูกหนี้ ให้จำต้องส่งมอบทรัพย์สิน ทำการ หรือ งดเว้นการอย่างใดอย่างหนึ่งเพื่อประโยชน์แก่เจ้าหนี้ หนี้จึงควรประกอบด้วยลักษณะสำคัญ ๓ ประการคือ

๑. ต้องมีเจ้าหนี้และลูกหนี้
๒. ต้องมีความผูกพันทางกฎหมายด้วยสิทธิอันชอบธรรมของผู้เป็นเจ้าหนี้ ที่จะบังคับแก่ลูกหนี้ได้
๓. ต้องมีวัตถุแห่งหนี้

ขออธิบายด้วยการยกตัวอย่างประกอบ

ตัวอย่างที่ ๑

นาย ก. ทำสัญญาจะซื้อรถยนต์ของนาย ข. จากนาย ก. ด้วยราคาที่ตกลงลงกันและพอใจกันทั้งสองฝ่าย และได้กำหนดเวลาส่งมอบเงินกันไว้ ครั้นถึงวันกำหนดนัด นาย ก. นำเงินไปชำระแก่ นาย ข. นาย ก. มีสภาพเป็นเจ้าหนี้ที่จะบังคับให้นาย ข. ส่งมอบรถยนต์คันที่ตกลงกันนั้นแก่นาย ก. ได้ สำหรับนาย ข. ซึ่งเป็นลูกหนี้มีความผูกพันว่าจะต้องส่งมอบรถยนต์ให้แก่ นาย ก. หากบิดพลิ้ว นาย ก. ย่อมมีสิทธิฟ้องร้องเรียกค่าเสียหายได้ ตัวอย่างนี้ชี้ให้เห็นว่า หนี้ต้องประกอบด้วยบุคคล ๒ ฝ่าย คือ ฝ่ายเจ้าหนี้และลูกหนี้ ร่วมกระทำการที่มีความผูกพันทางกฎหมายให้ฟ้องร้องกันได้หากฝ่ายหนึ่งผิดสัญญา สัญญาตามข้อตกลงนี้ บังคับให้ลูกหนี้ต้องกระทำการคือส่งมอบรถยนต์

ตัวอย่างที่ ๒

นาย ก. และนาย ข. ทำสัญญาซื้อขายเรือหางยาวลำหนึ่ง ซึ่งนาย ก. เป็นเจ้าของเรือลำนี้ และได้ใช้เรือลำนี้ออกรับส่งคนโดยสารในละแวกบ้านของตนเป็นประจำ นาย ก. ตั้งใจขายเรือเพื่อจะซื้อลำใหม่ให้ใหญ่ขึ้นกว่าเก่า ในสัญญาตกลงกันว่า เมื่อ นาย ก. ขายเรือ นาย ข. แล้ว นาย ข. จะไม่นำเรือนี้ออกรับส่งคนโดยสารในละแวกบ้านของนาย ก. จะรับส่งเฉพาะในเขตอีกหมู่บ้านหนึ่ง สัญญานี้จึงเท่ากับให้ งด กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง

จากตัวอย่างที่ ๑ และ ๒ เข้าลักษณะสัญญาทั้ง ๓ ประการ ที่เห็นได้ชัด คือ ลักษณะสำคัญประการที่ ๑ และ ๒ มีเจ้าหนี้-ลูกหนี้ มีความผูกพันทางกฎหมายที่จะบังคับฟ้องร้องกันได้ สำหรับประการที่ ๓ นั้นก่อนจะทำความเข้าใจ ขออธิบายเพิ่มเติมดังนี้

วัตถุประสงค์ นี้ มี ๓ ประเภท ได้แก่

๑. กระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง
๒. งดเว้นกระทำการอย่างใดอย่างหนึ่ง
๓. โอนกรรมสิทธิ์ส่งมอบทรัพย์สิน

เมื่อได้ทำความเข้าใจแล้วดังนี้ ก็พอจะเห็นได้ว่า หนี้ ต้องประกอบด้วยลักษณะสำคัญ ๓ ประกอบดังกล่าวแล้ว

คำว่าเจ้าหนี้และลูกหนี้ ไม่จำเป็นว่าจะต้องเป็นคนคนเดียว อาจเป็นบุคคลธรรมดาหรือหลายคน หรือเป็นนิติบุคคลก็ได้ ตัวอย่างเช่น นาย ก. กู้เงินนาย ข. ๒,๐๐๐ บาท เจ้าหนี้คนเดียวลูกหนี้คนเดียว หาก นาย ก. กู้เงิน ๒,๐๐๐ บาท แต่เงินก้อนนี้เป็นของ นาย ข. นาย ค. นาย ง. การกู้เงินหรือหนี้รายนี้มีเจ้าหนี้ที่หลายคน แต่ลูกหนี้คนเดียว **หรือกลับกัน** นาย ก. ข. ค. ทำงานร่วมกัน ต้องการเงินอีก ๒,๐๐๐ บาท ไปกู้นาย จ. มาเช่นนี้ แสดงว่าลูกหนี้มีหลาย แต่เจ้าหนี้คนเดียว หากเงินก้อนนี้ นาย ช. นาย ซ. มีส่วนร่วมด้วยกับนาย จ. แล้ว เจ้าหนี้ก็เป็นหลายคนเช่นกัน **หรือ** บริษัท ก. ซึ่งทำการค้าวัสดุก่อสร้างต้องลงทุนมากนับเป็นล้าน บริษัท ก. ทำการกู้เงินจากธนาคาร ข. ทั้งบริษัท ก. และธนาคาร ข. ต่างก็เป็นนิติบุคคล

สัญญาผูกพันทางกฎหมาย บางกรณีก่อให้เกิดประโยชน์ตอบแทนซึ่งกันและกันเป็นการแลกเปลี่ยน เช่นสัญญาซื้อขายแลกเปลี่ยน เช่าทรัพย์สิน จ้างแรงงาน และอื่นๆ แต่บางกรณีมิได้ก่อให้เกิดประโยชน์ตอบแทนเป็นการแลกเปลี่ยนกันเลย ได้แก่ฝ่ายหนึ่งมีสิทธิเรียกร้องให้อีกฝ่ายหนึ่งกระทำการชำระหนี้ให้แก่ตน แต่ตนมิต้องชำระหนี้ให้แก่อีกฝ่ายหนึ่ง เช่น สัญญายืม ผ่ากทรัพย์สิน และตัวแทนโดยไม่มีอำนาจ เป็นต้น

๗ สิงหาคม ๒๕๑๗

ตรงกับ “วันพี”